

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קו.

עין משפט
נר מצוה

ואם היה זקן, וראוי לעבודה כדמפרש לקמן ואין ראוי לאכילה: **נוטפה**. להקריב: לכל כהן שירצה. דהואיל דהוא חזי לעבודה מצי לשוייה שליח: ועבודתו עושה לאנשי משמר. דכיון דלא חזי לאכילה לא משוי שליח לאכילה: אכילה גסה. שנפשו קשה צה:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואם היה זקן או חולה נותנה לכל כהן שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר האי זקן או חולה היכי דמי אי דמצוי עבד עבודה עבודתה ועורה נמי תיהוי ירידה ואי דלא מצוי עבד עבודה שליח היכי משוי אמר רב פפא *שיכול לעשות על ידי הדחק עבודה דבי עבד ליה ע"י הדחק עבודה היא ומשוי שליח אכילה *דבי אכיל על ידי הדחק אכילה גסה היא *ואכילה גסה לאו כלום הוא משום הכי עבודתה ועורה לאנשי משמר אמר רב ששת *אם היה כהן טמא בקרבן צבור נותנה לכל מי שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר היכי דמי אי דאיכא טהורים טמאים מי מצו עבדי ואי דליכא טהורים עבודתה ועורה לאנשי משמר הא טמאים ניהו ולא מצו אכיל אמר רבא *אימא לבעלי מומין טהורין שבאותו משמר אמר רב אשי *אם היה כהן גדול אונן נותנה לכל כהן שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר מאי קמ"ל תנינא *כהן גדול מקריב אונן *ואינו אוכל *ואינו חולק לאכול לערב ס"ד אמרנו כי חס רחמנא עליה דכהן גדול לקרובי הוא אבל לשוויי שליח לא מצוי משוי קמ"ל: **בתני** *הגזול את הגר ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח שנאמר *ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו *יהיה מעלה את הכסף ואת האשם ומת הכסף יתן לבניו והאשם ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לגדבה *נתן הכסף לאנשי משמר ומת אין היורשין יכולין להוציא מידם שנאמר *ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה *נתן הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא *אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא

אם היה כהן. של המשמר טמא ויש לו קרבן צבור להקריב: **נוטפה**. לכל כהן שירצה. דהואיל דהוא חזי לעבודה מצי לשוייה שליח: ועבודתו עושה לאנשי משמר. דכיון דלא חזי לאכילה לא משוי שליח לאכילה: אכילה גסה. שנפשו קשה צה: **דבי עבד**. עבד ליה ע"י הדחק עבודה היא ומשוי שליח אכילה *דבי אכיל על ידי הדחק אכילה גסה היא *ואכילה גסה לאו כלום הוא משום הכי עבודתה ועורה לאנשי משמר אמר רב ששת *אם היה כהן טמא בקרבן צבור נותנה לכל מי שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר היכי דמי אי דאיכא טהורים טמאים מי מצו עבדי ואי דליכא טהורים עבודתה ועורה לאנשי משמר הא טמאים ניהו ולא מצו אכיל אמר רבא *אימא לבעלי מומין טהורין שבאותו משמר אמר רב אשי *אם היה כהן גדול אונן נותנה לכל כהן שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר מאי קמ"ל תנינא *כהן גדול מקריב אונן *ואינו אוכל *ואינו חולק לאכול לערב ס"ד אמרנו כי חס רחמנא עליה דכהן גדול לקרובי הוא אבל לשוויי שליח לא מצוי משוי קמ"ל: **בתני** *הגזול את הגר ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח שנאמר *ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו *יהיה מעלה את הכסף ואת האשם ומת הכסף יתן לבניו והאשם ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לגדבה *נתן הכסף לאנשי משמר ומת אין היורשין יכולין להוציא מידם שנאמר *ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה *נתן הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא *אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא

קעו א מ"י פ"ד מהל' כלי המקדש הל' ח: קעו ב מ"י פ"ד מהל' מעשה קבנות הלכה י: קעו ג ד מ"י פרק המעלות כלי המקדש הלכה ט ועין בהשגות ובכ"מ: קעו ד מ"י שם הלכה י סמך עשין קעו: קפ א מ"י פ"ד מהלכות ביאת המקדש הלכה ו ופרק ד מהלכות כלי המקדש הלכה י: קפא ד מ"י פ"ד מהל' ביאת המקדש הלכה ח: קפב ט מ"י פ"ד מהל' גולה הלכה ד ה: קפג י מ"י שם הל' י: קפד ב מ"י שם הלכה י: קפה ל מ"י שם הלכה י: קפו ז מ"י שם הלכה י: קפז ס מ"י שם הלכה י: קפח ע מ"י שם הלכה י:

תורה אור השלם

1. ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו: 2. ואיש את קרובו לו יחזיר ויפלו דמיו לגדבה *נתן הכסף לאנשי משמר ומת אין היורשין יכולין להוציא מידם שנאמר *ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה *נתן הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא *אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא

מוסף רש"י

כהן גדול מקריב אונן. דהתנא שריה דכמי לכוני ולכוני לא יעלה ונתן המקדש לא יאכל ואלו יחלל וגו' ודעתי ליה דשמיטת קדשים (ובחיים טו) כמא אצוי ואמר, שאני כריך ללאת מקדשו כלל ויכול להיות עומד ומקריב, כי לא חילל עבודתו בזה, ומיהא ילפינן הך כהן דכיון שלא יאכל חילל (דיומא יג) ובעי' וביחיים צט, ואינו חולק לאכול לערב. כשפטר מלמעלה (וכחיים טז) שלא הותרה כהן אלא עבודה, וקדשים אחרים לאו, קל וחומר ממעשר הקל שאמרה מורה לא אכלתי כדמי ממנו (דיומא יג). כשהוא אומר מלבד איל הכפורים. זה איל אשם שמיא על שנוסת שקר שנשבע (עורכין כח).

א *ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו: **ב** *ואיש את קרובו לו יחזיר ויפלו דמיו לגדבה *נתן הכסף לאנשי משמר ומת אין היורשין יכולין להוציא מידם שנאמר *ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה *נתן הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא *אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא

אשם אחר שהמביא גזילו עד שלא הביא אשמו יצא הביא אשמו עד שלא הביא גזילו לא יצא *נתן את הקרן ולא נתן את החומש אין החומש מעכב: **גמ'** *ת"ר אשם זה קרן המושב זה חומש או אינו אלא אשם זה איל ולמאי נפקא מינה לאפוקי מדברא דאמר רבא *גזול הגר שהחזירו בלילה לא יצא החזירו חצאין לא יצא מ"ט אשם קרייה רחמנא כשהוא אומר מלבד איל הכפורים הוי אומר אשם זה קרן תניא אידך אשם זה קרן המושב זה חומש או אינו אלא אשם זה חומש למאי נפקא מינה לאפוקי ממתניתין דתנן נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש אין החומש מעכב אדרבה חומש מעכב כשהוא אומר *והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו הוי אומר אשם זה קרן תניא אידך אשם זה קרן המושב זה חומש מעכב כשהוא אומר *והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו הרי במבין המשתלם בראש הכתוב מדבר גופא * אמר רבא גזול הגר שהחזירו בלילה לא יצא החזירו חצאין לא יצא מאי טעמא אשם קרייה רחמנא ואמר רבא *גזול הגר שאין בו שוה פרוטה לכל כהן וכהן בעי רבא אין בו למשמרת יהויריב ויש בו עד שיהא השבה לכל כהן וכהן בעי רבא אין בו למשמרת יהויריב ויש בו למשמרת

אין הכפורים הוי אומר אשם. דרישא קרן הוא: או אינו אלא אשם זה חומש. ומושב זה קרן ונ"מ לאפוקי ממתניתין דתנן אין החומש מעכב ניהא אדרבה חומש מעכב דאשם קרייה רחמנא לשון קרבן כשהוא אומר כו': משתלם בראש. קרן לצדו שהוא ראש: לל כהן וכהן. שזמשמר ומוסיף משלו עוד להשלים: אין זו. שזה פרוטה לכל משמר יהויריב ויש זו שזה פרוטה לכל משמר ידעיה שהן מועטין מהו: